

1983 m. gruodžio 24 dienos ryte Romoje mirė Lietuvos Diplomatinės tarnybos šefas STASYS LOZORAITIS.

Velionis ilgus metus dirbo Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje, tarp 1934. VI. 13 ir 1938. XII. 5 būdamas užsienio reikalų ministru. 1940 m. birželio 2 d. užs. reik. min. Urbšys numatydamas nepriklausomybės netekimo galimybę, paskyrė Stasį Lozoraitį, tuo laiku esantį nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministru Romoje, užsienyje esančios Lietuvos diplomatinės tarnybos šefu. Šiose pareigose Stasys Lozoraitis išbuvo iki savo mirties.

Trečiadienį gruodžio 28 d., Romoje buvo palaidotas nepriklausomos Lietuvos diplomatinės tarnybos šefas ministras Stasys Lozoraitis. Lai dotuvių pamaldos įvyko šv. Jėzaus Teresės bažnyčioje. Jas aukojo Vakarų Europos lietuvių vyskupas Antanas Deksnys drauge su prel. Audriu Bačkiu ir šv. Kazimiero kolegijos prorekt. kun. Algimantu Bartkum. Dalyvavo Romos lietuviai artimiausi velionio bičiuliai užsieniečiai ir šia proga atvykę lietuvių atstovai iš Šveicarijos, Federatyvinės Vokietijos, Prancūzijos, Jungtinių Amerikos Valstybių ir kitų kraštų. Karstą dengė Lietuvos trispalvė, iš visų pusių supo geltonos, žalios bei raudonos spalvos gyvų gėlių puokštės ir vainikai.

Velionis buvo išlydėtas iš Lietuvos atstovybės (prie šventojo Sosto). Čia savo kalboje Lietuvos atstovas prie šventojo Sosto, velionio sūnus Stasys Lozoraitis jr., priminė, kad visas ministro Lozoraičio gyvenimas buvo susietas su Lietuva. Didžiajai tragedijai ištikus Lietuvai, ministras Lozoraitis parodė nepaprastą politinį išvalgumą, dokumentuotą jo laiškuose ir raštuose. Vadovaudamas Lietuvos diplomatinei tarnybai, jis esminiai prisidėjo prie Lietuvos valstybingumo išsaugojimo.

Lietuvos Diplomatinės Tarnybos vardu kalbėjo ministras dr. Albertas Gerutis, Italijos lietuvių bendruomenės vardu prel. Vincas Mincevičius, o Prancūzijos lietuvių bendruomenės vardu iš Paryžiaus atvykęs Ričardas Bačkis.

Savo pamoksle šv. Mišių metu vysk. Antanas Deksnys nepriklausomos Lietuvos diplomatinės atstovybės Vakarų pasaulyje palygino laisvės žiburėliam.

Iš bažnyčios velionio ministro Lozoraičio kūnas buvo šeimos palydėtas į Romos kapines.

A † A STASYS LOZORAITIS 1898 — 1983

SÃO PAULO PAMINĖS ŠV. KAZIMIERA

São Paulo mieste Jubilėjiniai šv. Kazimiero Metai bus oficialiai atidaryti kardinolo Dom Paulo Evaristo Arns Mišiomis katedroj kovo 4 dieną 10,30 valandą.

Sekančią savaitę São Paulo valstija įsiterps oficialiai į Kazimierinį Jubilėjų per paštą trejopu būdu:

— Bus atidaryta religinio turinio Filatelinė ir Numismatikos paroda, suruošta São Paulo Valstijos Filatelijos ir Numismatikos Komisijos ir išstatyta Rua Lituania, BLSąjungos patalpose, kur tęsis nuo kovo 11 iki 18 dienos;

— ta pačia proga bus panaudotas specialus pašto antspaudas pašto ženklams anuluoti su šv. Kazimiero atvaizdu (nupiešė Komisijos dailininkas Casimiro O. Czerny) ir užrašu "ANO JUBILAR CASIMIRIANO";

— São Paulo miesto Filatelistų Drau-

gija (Associação Filatélica da Grande São Paulo) išleis specialų AFGRSP biuletenio numerį, kur atsispindės šie duomenys: Šv. Kazimieras; Lietuva vakar ir šiandien (taigi istorija; su žemėlapiu, būdingesniu vaizdu, vienu kitu Nepriklausomos Lietuvos pašto ženklu); nekurių ypatingesnės žinios, kaip SAN CASIMIRO Venezueloj, jubilėjinis Vatikano pašto ženklas ir pan.

Atspausdintas specialus jubilėjinis vokas, vartojant Brazilijos pašto ženklą su Popiežiaus Pauliaus II atvaizdu (jo lankymosi Brazilijoje proga) ir Kazimierinio Jubilėjaus antspaudas tiks ilgalaikis konkretus šv. Kazimiero metų atminimas. (KPG)

VYSKUPAS DANAS GINA V. PETKŪ

Danijos katalikų vyskupas Hans Martensen pasiuntė laišką Sovietų Sąjungos komunistų partijos sekretoriui Andropovui su prašymu paleisti iš lagerio lie-

tuvi žmogaus teisių gynėją Viktorą Petkų. Lietuvos Helsinkio grupės narys steigėjas Viktoras Petkus buvo suimtas 1977 metų rugpiučio 24 dieną. Po vienerių metų jis buvo nuteistas kalėti 10 metų su pridėtine penkerių metų tremtie bausme. Danų vyskupas Andropovui primena, kad Helsinkio susitarimai draudžia ir smerkia žmogaus teisių pažeidimus. Dėl to, — rašo danų vyskupas — yra vertas pasibaisėjimo faktas, kad Sovietų Sąjungoje piliečiai gali būti areštuojami ir teisiami vien už tai, kad jie gina žmogaus teises ir reikalauja vykdyti Helsinkio susitarimus. Vysk. Martensen laiške pažymi, kad Viktoras Petkus nekurstė griebtis smurto veiksmų ir pats prie tokių veiksmų neprisidėjo. Paabrėžęs, kad žinios apie Petkų yra gerai patikrintos ir jo nekaltumas nekelia jokių abejonių, danų vyskupas kviečia Andropovą nedelsiant grąžinti laisvę netuviui kaliniui.

SEMENARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoj Cr\$. 10.000,00

Prenumerata paprastu paštu i užsieni: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$. 15.000,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą po Cr\$. 400,00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjo nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juatindiba, 28 Parque da Moóca - CEP 03124

São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$. 200,00

I P. Amerika oro paštu: 45 Dol.

I tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 20.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 20.000,00

Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjo nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Aušra Nr. 34 (74)

O GAL TAI DIEVO RYKSTĖ?

Siaubingas bažnyčių išniekinimas lietuviškoj Gudijos daly

Teko keliauti po Baltarusiją, po vakarinę jos dalį, tiksliau sakant, po buvusią Rytų Lietuvą. Dabar čia lietuvių kalba beveik mirusi, tik vietovardžiai, žmonių pavardės, papročiai ir liaudies architektūra dar byloja, kokios tautos žmonės čia nuo amžių gyveno. Ir žmonių veidai dažnai toki lietuviški, tik žodžiai, deja, gudiški arba lenkiški...

Dar liūdniau darosi pasižiūrėjus į šio krašto bažnyčias. Vydžiuose, Svyruose, Varnėnuose ir daugelyje kitų vietovių jos iš tikinčiųjų atimtos, stovi tuščios, apleistos. Šventoriai priteršti, prišukšlinti, apžėlę piktžolėmis. Bažnyčių langai išdaužyti. O vidus vidus. Atrodo pragaro jėgos čia siautėjo... Altoriai sudaužyti, skulptūrų galvos nukapotos, suolai sulaužyti, visur skeveldros, šiukšlės, nešvarumai... Nemažai jėgų reikėjo daužant altorius, laužant didelius, masyvius suolus, trupinant skulptūras ir kryžius. Ir kas tai padarė? Vaikai. Mokiniai. Kaip taisyklė, prie daugelio sudaužytų ir išniekintų bažnyčių, šalia jų esančiuose senuose pastatuose, būta mokyklų-internatų. Šių internatų vaikams leista siautėti bažnyčiose...

Štai kur tikras tarybinis ateistinis auklėjimas praktikoje, konkrečioje veikloje. Tai — naujos, komunistinės visuomenės formavimas...

... Ir dar viena mintis braunasi į galvą, žiūrint į šį klaių, siaubingą bažnyčių nusiaubimą. Čia, šiose bažnyčiose, kai kurie kunigai savo laiku buvo pasišovę pirma pašlovinti savo tautos šovinizmą, o tik paskum Dievą. "Jei nemoka lenkiškai, — tegu neina išpažinties". Vadinasis traukis nuo Dievo, jei pirma nepagarbinau Lenkijos. Šūkis "Didžiausiai Dievo

garbei" buvo pakeistas šūkiu "Didžiausiai Lenkijos garbei". Jei nenusilenksi lenkiškumui — eik nors į pragarą...

Ir štai ištiko Dievo rykštė. Atėjo pats pragaras ir papūtė savo mirties kvapu. Ar tai ne Dievo įspėjimas: "Neturėk kitų dievų, tik mane vieną"?

P.S.

VOKIEČIAI PRAŠO PALEISTI PETKŲ

Tarptautinio komiteto prašymas su 3.200 parašų Andropovui

Tarptautinio Viktoro Petkaus komiteto vadovas Erichas Weissas praneša, kad 3.200 asmenų pasirašė prašymą Andropovui tuojau paleisti iš lagerio Viktorą Petkų, kuriam reikalinga skubi specialistų gydytojų pagalba. Pareiškimas įteiktas Sov. Sąjungos ambasadoriui Bonoje Semjonovui. Drauge su parašų sąrašais įteiktas ir dešimties savanorių pasižadėjimas dirbti vienerius metus sovietiniame lageryje be atlyginimo jeigu tuojau būtų paleistas Petkus.

Komitetas taip pat pasiūlė Andropovui leisti Petkų išpirkti ir nustatytą išpirką pranešti federacinės Vokietijos vyriausybei. Pareiškime taip pat reikalaujama tuojau paleisti įkalintus Lietuvos kunigus Alfonsą Svarinską ir Sigitą Tamkevičių.

"Tarptautinis Viktoro Petkaus komitetas, Bochumas (Lippstadt) Salzburgas, 1983 m. rugpiūčio 31 d.

TSKP CK generaliniam sekretoriui Jurijui Andropovui Maskvoje

Didžiai Gerbiamas Pone Genetalini Sekretoriau Andropovai.

Maloniai prašome Jus įsakyti, kad tuojau būtų paleistas nekaltas kalinys Lietuvos katalikas Viktoras Petkus.

Kaip TSKP CK generalinis sekretorius ir velionies Leonido Brežnevo

įpėdinis šiose pareigose, Jūs esate atsakingas už Helsinkyje Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarime padarytus įsipareigojimus. Jūsų šalis vis dar priklauso Europos saugumo ir bendradarbiavimo susitarimus pasirašiusioms valstybėms ir todėl įpareigota susitarimus sąžiningai vykdyti, kaip visos kitos juos pasirašiusios valstybės.

Remiami 3.200 pasirašiusių, mes raginame Jus tuojau į savo tėvynę Lietuvą paleisti Viktorą Petkų, kuriam reikalinga skubi specialistų gydytojų pagalba.

Dešimt mūsų bičiulių pavedė mums prašyti Jus ir TSKP politbiūrą priimti jų pasiūlymą dėl Viktoro Petkaus paleidimo: tie 10 asmenų yra pasirenę dirbti lageryje vienerius metus be užmokesčio. Tai mūsų atlyginimas už veikų Viktoro Petkaus paleidimą.

Kad būtų išgelbėta Viktoro Petkaus sveikata ir gyvybė, esame papildomai pasirenę jį išpirkti. Išpirką galite pats nustatyti.

Mes apeliuojame į Jus ir politbiūrą prašydami mūsų pasiūlymą maloniai apsvarstyti ir savo nutarimą mums per federacinės Vokietijos vyriausybę pranešti. Savo pažadą mes tesėsime.

Su pagarba

Tarptautinio Viktoro Petkaus komiteto pavedimu pasirašė Erichas Weissas, komiteto vadovas".

P.S. Visi 3,200 pasirašiusių mūsų įgaliojo taip pat prašyti Jus tuojau pat paleisti suimtus lietuvius kunigus — Alfonsą Svarinską ir Sigitą Tamkevičių. Mes raginame Jus nedelsiant paleisti Alfonsą Svarinską ir Sigitą Tamkevičių, nes ir šie du Lietuvos katalikai nieko nepadarė, už ką turėtų būti baudžiami pagal sovietinį baudžiamąjį kodeksą.

Šis Tarptautinio Viktoro Petkaus komiteto raštas generaliniam sekretoriui Andropovui buvo rugsėjo 1 d. įteiktas Sov. Sąjungos ambasadoriui Bonoje Semjonovui su prašymu persiusti adresatui. Drauge buvo pridėti sąrašai su 3.200 parašų ir 10 Vakarų Vokietijos piliečių pasižadėjimas už Viktoro Petkaus paleidimą nemokamai dirbti sovietiniame lageryje vienerius metus.

Lmb.

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAI
YRA SAVOS TAUTOS GYNĖJAI

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventario, Despejo, Desquita, Divorcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

DR. JONAS NICIPORCIUKAS
CIRURGIÃO DENTISTA

CROSP. 6049

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206
V. Prudente - Fone: 273-6686

Lietuviškoji sąžinė ir

ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS

Kasmet rugsėjo (pas mus: sausio mėnesį) susimąstome ir susirūpiname, kiek bus mokinių mūsų lituanistinėse, šeštadieninėse mokyklose? Nežiūrint visų pastangų, mokinių skaičius mažėja, jų atsineštis lietuviškasis bagažas taip pat pilkėja. Nieko čia negalima kaltinti, kam nors priekaištauti. Tai natūralus visų išievių reiškinys, ne vien tik lietuvių. Mūsų padėtis dar geresnė, palyginus su kitais. Antai lenkų Čikagoje yra gal 8 ar net 10 kartų daugiau negu mūsų; jie taip pat stengiasi išlaikyti savo prieraugį lenkais, jų laikraštis "Dziennik Związkowy" veik kasdien deda didelį rėmimą kreipimasi į tėvus "Su savo vaiku kalbėk tik lenkiškai", bet nubyrėjimas nuo savo tautybės pas juos jaučiamas dar didesnis. Iš jų skelbimo matyti, kad Čikagos apylinkėse jie turi gal šešias šeštadienines mokyklas, o pagal lenkų skaičių turėtų būti bent tiek, kiek turi parapijų — dešimt kartų daugiau. Ar turi kitos tautinės grupės savo mokyklą, jei turi, kokia jų apimtis, programa, sunku pasakyti, iš jų spaudos to netenka pastebėti.

Tie, kam labai nepatinka lietuvių organizuota veikla, ieško priekabių ir kaltina pirmiausia Lietuvių Bendruomenę, kad nesirūpina švietimu. Kaltina kaip tik tie, kurie patys nieko nedaro, kurie neturi nei vienos mokyklos. Ar ne paradoksas, kai tie, kurie griaua L. Bendruomenę, sykių buvo sumanę savo šeštadieninę mokyklą steigti ir surado tik du mokinius. O tie, kurie tyčiojasi iš mūsų tenai, ok. Lietuvoje, labai nepatogiai jaučiasi, kai ju užklausi, kiek gi buvo ar yra lietuviškų mokyklų Sibire, kai į anuos plotus buvo vežamos šeimos su mažais vaikais, o ištrūmų mokytojų procesas buvo didžiausias; taip pat, kiek yra lietuviškų mokyklų lietuviškoje apylinkėse tuoj už Lietuvos — Gudijos sienos? Reikia džiaugtis, kad organizuota išieivija, pirmoj eilėj Lietuvių Bendruomenė per Švietimo tarybą vienu svarbiausių uždavinių laiko lietuviškų mokyklų išlaikymą. Nereikia užmiršti, kad ir Lietuvių fondas nuo 30 iki 50 procentų visų pajamų skiria švietimui tiesiogiai arba netiesiogiai. Taigi lietuvių išieivija daro viską, kad lituanistinėse mokyklose gyvuotų.

Jei vaikas išauga lietuviu, pusiau lietuviu arba kažin kuo kitu, vistiek svarbiausia priklauso nuo tėvų. Yra šeimų, gyvenančių toli nuo didesnių lietuviškų kolonijų, kurios sugeba išauginti vaikus lietuviškai, "vargu mokyklos" metodais išmokyti juos lietuviškai skaityti, rašyti ir įsamonina, kad jie neatitrūktų nuo lietuviško kamieno. Todėl teneteisinasi tie, kurie toli užmiesčiuo-

se gerai įsikūrę savo vaikams nieko lietuviško neduoda. Priešingai, turime pavyzdį, kai tėvai kiekvieną šeštadienį tik į vieną pusę važinėja iki šimto mylių, vežiodami vaiką į lietuvišką mokyklą. Turime dar pavyzdžių (pvz. šiauriniuose Čikagos priemiesčiuose), kai tėvai kelios šeimos vieni pas kitus, pasikeičiant, suveža priešmokyklinio amžiaus vaikus ir su jais išaina tam tikrą programą. Į pagalbą toli gyvenantiems ateina LB Švietimo taryba ir kitu būdu: neakivaizdiniu mokymu. Jau seniai tokia neakivaizdinė aukštojo lituanistinio mokymo institucija yra Pedagoginis lituanistikos institutas, jo neakivaizdinis skyrius. Jei kam tokia mokykla per aukšta, dabar pradėjo veikti Clevelande neakivaizdinė mokykla visų skyrių pradinės ir aukštesniosios mokyklos, kurso, vedama Vidos Bučmienės. Ar galima kas geriau suorganizuoti ir padaryti? Deja, yra gan didelis procentas mūsų tėvų, net jaunimo organizacijų padalinių vadovų, kuriems nerūpi lietuviybė, kuriuos galima pavadinti tautos dezertyrais. Tokie prispirti prie sienos dar bando teisintis, kad "Amerika — laisvas kraštas, galima daryti arba nedaryti kas tik patinka, taigi negalima vaiko laužyti, prievartauti jei jis to nenori, versti eiti į mokyklą šeštadieniais, kai kiti amerikoniukai to nedaro". Tokiu atveju reikia paklausti, ar tavo vaikas eiti į kasdienę mokyklą, jei tavęs neverstų įstatymai?

Ypatingą vietą mūsų visuomenėje užima tylūs, pasišventę, ištvermingi mokytojai. Niekas jiems neskelbia konkursų, neapdovanoja premijomis ar medaliais, o jie gyvi verti paminklų. Jie auklėja savo laisvą, poilsiui skirtą šeštadienį ir net daugiau negu tą vieną dieną. Dar kiti atsisako ir brangiau apmokamo darbo, antvalandžių, kad tik galėtų susitikti su savo auklėtiniais ir jiems perteikti meilę lietuviybės, kurią jie arba atsinešė iš Lietuvos, arba įgijo jau išieivijoje iš tokių pat idealistų mokytojų. Dar nepriklausomaj Lietuvoj buvom pastebėję, kad anais laikais mokykla ir mokytojai mūsų neapvyllė, buvo savo aukštumoje. Į mokytojus ėjo idealiausias jaunimas, nes ypatingos karjeros ar turtų iš mokytojavimo susikrauti nebuvo galima tikėtis. Gal mokykla ir buvo svarbiausias veiksnys, kad Lietuva per dvidešimt metų taip pakilo visais atžvilgiais, tiek tautiškai susicementavo, kad ir dabar jos neįveikia okupanto pačios rafinučiausios nutautinimo priemonės, kaip teisingai prof. Juozas Brazaitis pastebi, "jog su nuostaba reikia minėti kiek ten buvo potencialių jėgų naujai Lietuvai, nors tai buvo dar pirmos generacijos, nepriklausomaj Lietuvoj išaugusios jėgos. Kokiais vaisiais tos jėgos būtų pasireiškę nepriklausomaj Lietuvoj, jei tos

jėgos nebūtų buvę sunaikintos, išblaškytos, o likusiems tėvynėje uždėti pančiai". Taip, ant idealisto mokytojo pečių ir šiandien čia krinta sunkiausia našta, kai daugelis kitų mūsų tautiečių tuos laisvus šeštadienius gali sunaudoti savo asmeniniam reikalams ar poilsiui.

Šeštadieninės lituanistinės mokyklos mokytojo darbas sunkesnis negu tų, kurie mokytojo darbą dirba amerikiečių mokyklose ar dirbo Lietuvoje. Šeštadieniais į klasę sėdina įvairių kitų mokyklų besimokąs jaunimas, dažniausiai nuveiktas prieš visa tai, kas yra lietuviška. Labai dažnas klausimas — priekaištas mokytojui: "Kodėl aš turiu eiti į mokyklą, kai kiti mano draugai šiuo metu gali lošti beisbolą arba televiziją žiūrėti? Ką man duos lietuviškoji mokykla gyvenime?" Ir mokytojui nelengva perauklėti tokį klausėją, kad jis pats suprastų, jog materialiai lietuviybė jam nieko neduos, bet jis bus garbingesnis, sąžiningesnis ir bus bent dvikalbis. Didelis šio krašto nuostolis, kad labai mažai kas gali laisvai naudotis ir kita kalba.

Praktiškai matome, kai artimai kooperuoja tėvai su mokytojais, gaunami nuostabiai geri rezultatai: per trisdešimt daugiau metų jau ir čia užauginom jaunimo vadovų, tų pačių mokyklų mokytojų ir mokyklų vedėjų, turime redaktorių ir net centrinių organizacijų vadovų. Belpieka palinkėti kad nesumažėtų mokytojų idealizmas ir bendravimas tam pačiam šventam reikalui — mūsų jaunimą išlaikyti prie lietuviško kamieno.

Cg

Pabėgo lietuvis

Londono lenkų dienraštis DZIENNIK POLSKI (XII.28) pranešė, kad iš sovietų žvejybos laivo Ispanijos uoste Santa Cruz, Kanarų salose, pasišalino vienas igulos narys ir paprašė politinio prieglobsčio. Pabėgėlio pavardė — Žukauskas, jis buvo laivo „Sėda“ mechaniku.

Sovietų ambasada Madride atsisakė apie šį įvykį komentuoti.

Lietuvos Socialdemokratų partijos Užsienio Delegatūra kreipėsi į Ispanijos socialistinės vyriausybės min. pirmininką Filipe Gonzalez, prašydama patenkinti Lietuvos darbo žmogaus prašymą ir suteikti jam politinį prieglobstį. Šia proga buvo priminta broliškos partijos lyderiui, kad Sov. Sąjunga 1940 metais okupavo Lietuvą ir įvedė ten tautai nepriimtina priepaundos režimą.

● Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

Lietuvio Viktoro Lukavičiaus
RESTORANAS VITUS
Lietuviški ir europietiški valgiai
MALONUS PATARNAVIMAS
Rua Espirito Santo, 118 Tel.441-6846
SÃO CAETANO DO SUL

Antanas Dutkus

LIETUVIŲ SPAUDA BRAZILIJŲ

TAUTOS VILNIS

Išleido Lietuvių Brazilijoj Sąjungos "Vilnis"

Redagavo kun. Juozas Janilionis. Spaudė Tipografia "Baltica" -

São Paulo 1918 - 1940.

(tęsinys iš praeito nr.)

1939 m. iš Argentinos persikėlė į Rio de Žaneiro kun. Juozas Janilionis vietos lietuvių kapeliono pareigoms. Rašęs jau veikiančią organizaciją, įsijungė į ją, sustiprindamas "Vilnies" veiklą. Kun. Juozas Janilionis buvo žinomas katalikiškų organizacijų veikėjas, gabus organizatorius ir spaudos darbuotojas. Argentinoje redagavo DULRo (Lietuvos) leidžiamą laikraštį "Šviturys". Dėl mums nežinomų priežasčių, jisai buvo priverstas apleisti Argentiną, ir apsigyveno Brazilijoj. Čia atvykęs, tuoj ėmėsi visuomeninio darbo, išjudino pradėjusius apsnusti "vilniečius". Juos pagerbti ir labiau sujungti lietuviškam darbui, nutarė išleisti, su visų pagalba, Lietuvių Brazilijoj Sąjungos "Vilnies" neperiodinį leidinį. Spausdinys pasirodė 1940 metų viduryje, pavadintas "Tautos Vilnis", organizacijos "Vilnies" 6 metų sukaktuvėms paminėti ir pagerbti jos pradininkus. Pagaliau, ir rijiečiai galėjo didžiuotis, ir su pagrindu, kad ir jie turi savo spaudą ir gali atžymėti savo veikimą.

Negalėdamas valdžioje įsiregistruoti ir viešai pasirodyti, nes jau veikė įstatymas draudžiantis spausdinius svetimomis kalbomis, "Tautos Vilnis", išėjo prisidengęs svetima skraiste - São Pauloje einančio laikraščio, "Lietuvis", kaip "Suplemento anual do jornal lituano "Lietuvis".

"Tautos Vilnies" leidėjai, įžengdami lietuviškos spaudos veikimo sritin, daug ko nežadėjo, pažymėdami tik, kad jei galimybės bus palankios, dažniau pasirodys. Leidėjų žodžiais sakomas leidinio tikslas: "Leisdami šį leidinį, pavadiname jį Tautos Vilnimi. Tuo vardu no-

rėjome pagerbti Lietuvių Brazilijoj Sąjungą "Vilnis", kuri ėmėsi iniciatyvos išleisti pirmą Brazilijoj vienkartinį leidinį, pavesdami jį Lietuvos Nepriklausomybės 22 sukaktuvėms paminėti ir pilnesniu Tautos vardu simbolizuoti išėviją, surišti ją neatrįsamu ryšiu su tautos kamienu".

"Tautos Vilnis" be bendro istorinio pobūdžio straipsnių, bendradarbių ir "Vilnies" remėjų paveikslų iliustracijų, nemažai žinių davė apie Rijaus lietuvių gyvenimą, kurios daugiausiai domino juos pačius ir toli nuo Rijaus gyvenančius lietuvius. Čia randame pirmųjų, per eito šimtmečio lietuvių imigrantų pavardes, sužinome apytikriai, kiek lietuvių gyvena šioje apylinkėje, jų visų profesiniai darbai, užsiėmimas, užfiksuoti jų adresai, atvykimo datos, įsigyti turto vertė. Tai buvo kun. J. Janilionio savo kelionėse po platųjį Rijaus miestą ir jo apylinkėse surinktos žinios. Darbas be abejo buvo nelengvas. Šiuo leidiniu "Tautos Vilnies" redaktorius tikrai pasitarnavo mūsų išėvijai.

"Tautos Vilniai" teko tik vieną kartą pasirodyti. Draudžiantis spaudai įstatymas, kilęs karas dar labiau suvaržė bile kokį, svetima kalba, viešą pasireiškimą. Užsidarė organizacijos, užvertė savo lapus lietuviško žodžio leidiniai. Reikėjo laukti karo pabaigos, kad vėl, atėjus, išėiti viešumon. Lietuvių Sąjunga Brazilijoj Vilnis po karo nebeatgijo, nebepasirodė ir jos leidinys. Organizavosi naujos draugijos, steigėsi nauji lietuviški leidiniai ir lietuviškos radio valandėlės. Viso šio darbo priešakyje stovėjo kun. J. Janilionis.

1957 metais kun. J. Janilionio pastangomis ir Rijaus lietuvių parama, buvo išleistas "METRAŠTIS", bene svar-

biausias rijiečių leidinys, kur yra papildomos žinios apie pirmuosius lietuvius imigrantus - Guarainos šeimas, - kurių ainišs, plačiai pasklidusius po Rio de Žaneiro ir Niterojaus miestus, dar galima ir šiandieną užtikti. "Metraštis" plačių žinių duoda portugalų kalba, apie Lietuvos valstybės kūrimąsi, jos senovės galią ir, pagaliau - smukimą. Tokio pobūdžio informacinių žinių apie Lietuvą neturėjome ir iki šiol dar neturime. "Metrašty" sukurti padėjo kun. J. Janilioniui šie bendradarbiai: K. Audenis, R. Portela Audenis, P. Babickas, G. Boleckienė, Kun. P. Ignatavičius, K. Požėraitė, J. Petraitis, S. Saunorienė, Pr. Zieziš, J. Saurusaitis ir kt. "Metraštis" papuoštas buvusio Brazilijos respublikos prezidento, Juscelino de Oliveira Kubitschek, specialiai autografuota nuotrauka.

1961 m. išleistoje Š. Amerikoje knygoje "Lietuvių Išėvija Amerikoje", šitaip apibūdina Rio de Žaneiro lietuvių išleista "Tautos Vilni", o vėliau kun. J. Janilionio paruoštą "Metrašty": Ten patiekiami istorinių žinių apie Lietuvą (K. Audenis), apie Brazilijos santvarką (J. Petraitis). Bet įdomiausia ir lietuviams vertingiausia dalis, tai šio miesto lietuvių profesijose ir bizniuose. Paduota visų jų adresai ir užsiėmimai. Nežiūrint savo senyvo amžiaus, jis aplankė visus Rio de Žaneiro miesto ir apylinkės lietuvius ir įtraukė juos į "Metraščio" puslapius. Patiekė net ir mirusiųjų sąrašą, kurių skaičius tada siekė 71, kartu pažymėdamas ir mirties priežastis. Mirusiųjų skaičiuje 10 vaikų, 9 negyvi rasti gatvėje, 6 tragiškai mirė, 2 savižudystė.

Kun. J. Janilionis mirė 1975 metais. Jo pastangomis ir rūpesčiu Catumbi ka puose pastatytas paminklas (Panteonas lietuviams imigrantams pagerbti, stovi be jo palaikų. Užgėso ir Rio de Žaneiro lietuvių veikimas. Vargu kas jį daugiau ar užžiebs...

Seka - "Tiesa"

UŽSIMOKĖJO UŽ "ML"

Kęstutis DRAUGELIS	Cr. 10.000,00
Antanas RUDYS	Cr. 10.000,00
Vytautas VOSYLIUS	Cr. 10.000,00
Aldonė MEZUKEVIČIŲ	
TÉ GERENCZEZ	Cr. 10.000,00
Antanas GOLSKIS	Cr. 10.000,00
Sonia MIŠKINIS	Cr. 10.000,00
Feliksas MEILUS	Cr. 5.000,00
Valenta DAMAS	Cr. 5.000,00
Wenceslau JAKOČIŪNAS	Cr. 35.000,00
Jonas BARSEVIČIUS	Cr. 10.000,00
Janina STUNGIS	Cr. 10.000,00
Emilia PETKEVIČIUS	Cr. 10.000,00
Jonas BALTADUONIS	Cr. 10.500,00
Michalina NEMCKAS	Cr. 10.000,00
Julia JOTEIKAITĖ GALVÃO	Cr. 10.000,00

Geriausia dovana

KIEKVIENA PROGA

UŽSAKYKITE "MUSŲ LIETUVA"

GIMINĖMS - DRAUGAMS - PAŽĪSTAMIEMS

Šią brangią dovaną jie prisimins 50 kartų - visus metus

OPERA – MISTERIJA PAKELIUI Į SCENĄ

Pokalbis su kompozitoriumi ir dirigentu Dariumi Lapinsku, sukūrusiu muziką kazimierinei operai

Šv. Kazimiero metų (1984) proga Toronte rengiamas religinis pasaulio lietuvių katalikų kongresas, kurio programoje numatyta ir naujai sukurta opera – misterija kazimierine tema. Jos libreto autorius yra poetas-rašytojas Kazimieras Bradūnas, o muzikos-Darius Lapinskas. Pastarasis, lankydamasis Toronte, užsuko ir į "TŽ" redakciją. Čia jisai atsakė į keletą jam pateiktų klausimų.

– *Esate sukūręs nemažai įvairių muzikinių kūrinių. Kurie jų yra stambiausi?*

– Stambiausi yra keturios mano operos – "Lokys", "Maras", "Madar" ir "Sanctus Casimirus, Patronus Lituaniae". Pirmosios dvi buvo pastatytos Čikagoje prieš keliolika metų. "Madar" buvo užsakyta Lietuvių Fondombet dar scenos neišvydo. Naujausias kūrinys yra opera – misterija apie šv. Kazimierą, užsakyta Šv. Kazimiero sukakties komiteto ir Religinio Pasaulio Lietuvių Katalikų Kongreso komiteto. Ją norėčiau pavadinti vardu "Dux-Magnus". Toks įrašas esąs ant vienos šv. Kazimiero statulos. Pavadinimas profaniškas, bet sakralinį operos – misterijos pobūdį išreiškia potitulinis pavadinimas "Sanctus Casimirus'..." Pagrindinis pavadinimas turi būti skambus ir trumpas.

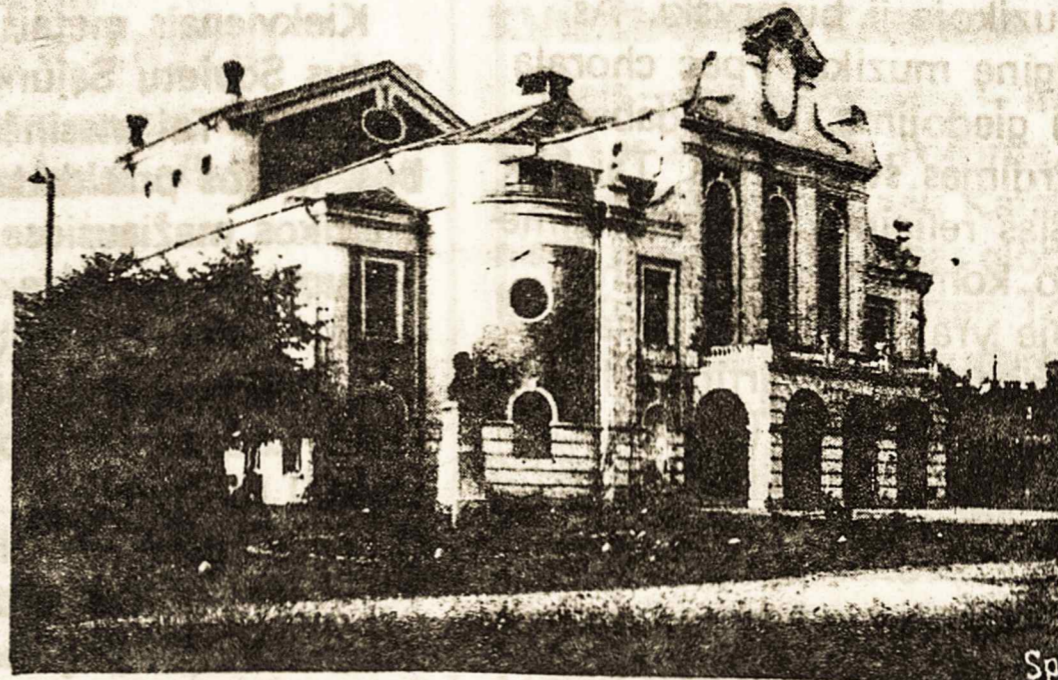
Kuriom operom esate dirigavęs?

– Paskutinė opera, kuriai dirigavau Čikagoje, buvo "Antigonė". Ji buvo kaip premjera pastatyta amerikiečių publikai. Prie šios operos man teko daug dirbti būnant Stuttgarte. Dabar buvo proga pasinaudoti turima patirtimi.

– *Ar tas bandymas buvo sėkmingas?*

– Kaip ir kiekvienas bandymas. Tai buvo pirmas pastatymas naujai įsteigtos "New Opera Company". Meniniu požiūriu buvo sėkmingas, finansiškai galėjo būti geriau, nors išėjom lygiomis. Pradžia visuomet sunki.

• Daugiausia tie peikia, kurie mažiausiai veikia

Valstybės
Teatras
Kaune

– *Ar ketinate tęsti darbą su ta naująja operos bendrove?*

– Taip. Tikimės maždaug per metus atsistoti ant kojų, ypač finansiškai. Toliau bus lengviau. Ateityje ketiname įtraukti į savo repertuarą ir lietuviškas operas anglų kalba. Net ir kazimierinę operą bus galima parodyti amerikiečių publikai.

– *Esate sukūręs muziką naujai kazimierinei operai pagal rašytojo K. Bradūno libretą. Kas tai per kūrinys? Kodėl jis pavadintas opera – misterija?*

– Įprastinė opera turi tradicinį savo planą. Joje paprastai vyrauja meilės motyvas. Tenoras mylisi su sopranu, o baritonas daro kliūtis ir pan. Misterijoje vyrauja pvz. paskiri šv. Kazimiero gyvenimo vaizdai, susieti į tam tikrą visumą. Be to, ji apima ir platesnį horizontą – vietomis nušoka į ateitį, paliečia praeities įvykius, siedama juos su dabartimi ir ateitimi. Pvz. kazimierinėje operoje vaizduojama sugriauta Vilniaus katedra, kurią ryžtasi atstatyti iš įvairių šalių grįžtantys statytojai. Žinoma, tai simbolinė projekcija, atsiemianti į dabartį, iškelianti religinę priespaudą ir jos subyrėjimą. Taip pat minėtoje operoje – misterijoje yra epizodas, kuriame karalaitis Kazimieras medžioja ir tampa sužeistas. Randa jį mergaitė ir sako – tau sužeistas "miško brolis". Kitas veikėjas primena – tai esąs karalaitis. Pasigirsta pastaba: seniau jį vadindavo "banditu", o dabar – karalaičiu. Tame epizode yra dviejų epochų sampyna, kuri negalima chronologiškai, bet įmanoma misteriskai. Tai matyti pvz. ir kitame epizode, kur

partizano motina jieško savo sūnais ir randa karalaitį Kazimierą. Tai irgi misteriškas praeities ir dabarties supynimas, išryškinantis kazimierinės dvasios tęstinumą.

– *Ar šiuo atveju žodis "misterija" nereiškia, kad tai religinio pobūdžio kūrinys?*

– Be abejonės, visas šv. Kazimiero gyvenimas yra religinis. Šioje operoje – misterijoje yra daug religinio giedojimo, pvz. katedros epizode ir kitose vietose, kazimierinė giesmė "Omni die die Mariae" ir pan.

– *Jūsų muzika yra naujoviška, modernistinė. Ar kazimierinėje operoje – misterijoje ji derinsis su tradicinio pobūdžio libretu?*

– Dabartiniu metu ir religiniame gyvenime vyksta modernėjimas, ypač apeigose. Pvz. kai tarnavau Mišioms Jurbarke, kunigai jas atnašaudavo nusisukę į sieną, o dabar – veidu į žmones. Dailė irgi keičiasi, kaip ir visa kita. Sakysim, ar rasite dailininką, piešiantį senoviškai, ar rasite lietuvių namuose paveikslų, tapytų Vienožinskio stiliumi? Literatūroje taip pat įvyko daug pasikeitimų, atsirado naujovių. Muzika Lietuvoje yra bene jauniausia meno šaka. Ji per 20 metų turėjo pereiti 300 metų raidą. Kaikas dar vis tikisi tokios muzikos, kurią kūrė Naujalis arba Šimkus, bet tai jau praėję dalykai. Naujoviškame gyvenime nebegalima kurti senoviškai.

– *Taip, meno formos keičiasi. Tai matyti ir dabarties religiniame mene. Bet ar jūsiškėje operoje – misterijoje bus ryški religinė dvasia kad ir naujoviškoje muzikoje?*

TRADUTOR PÚBLICO JURAMENTADO

Prof. Waldomiro Constantino Hawrysz

LICENCIADO PELA FACULDADE DE FILOSOFIA, CIÊNCIAS E LETRAS DA UNIVERSIDADE DE SÃO PAULO – PORTUGUÊS – LATIM – GREGO

TRADUÇÕES: Públicas, Comerciais, Científicas e Técnicas. Latim, Polonês, Russo, Ucrainiano, Iugoslavo, Tcheco, Bulgaro, Lituano, Italiano, Espanhol, Francês, Inglês e Alemão.

OFÍCIO: Pça. Patriarca, 78 – 4º andar – Sala 43 – Fone: 35-1779

Residência: Rua das Tordesilhas, 194 – Alto da Lapa – São Paulo

PARDUODAME

AUTOMOBILIAMS

LIPINÉLIUS – Adesivos
SKYDELIUS su grandinėmis
Chaveiros com emblema Vytis.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

– Žinoma, ir K. Bradūno librete, ir mano muzikoje ji bus ryški. Aš mėgstu religinę muziką, ypač choralą – gregorinį giedojimą, kuris dabar labai retai girdimas šventovėse. Tai buvo didžiausias religinės muzikos laimėjimas. Mano komponuotoje operoje – misterijoje yra vietų, kur panaudojamas ir choralas, ir jai artimas folklorinis lietuvių dainavimas (senovės dainos). Pvz. rugiapjūtės dainos yra artimos choralui.

– *Kada ir kur tą operą – misteriją išvysime scenoje?*

– Jos premjera bus Toronte 1984 m. rugsėjo 1–2 dienomis (Darbo šventės savaitgalis) religinio pasaulio lietuvių katalikų kongreso metu, kuris rengiamas šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties proga.

– *Ar nenumatote galimybių tai operai – misterijai išvysti sceną ir kitur?*

– Viena tokių vietų būtų Čikaga. Būtų gėda, jei Čikaga to nepadarytų. Aš manau, kad ir jau minėta amerikiečių operos bendrovė galėtų tai padaryti. Tai nėra eilinis kūrinys. Kadangi jo negalima parodyti Lietuvoje, reikia plačiau paskleisti jį iševijoje. Drauge su šv. Kazimieru, ryškiau iškiltų ir Lietuva. Tai mūsų misija.

– *Ar lankydamasis Toronte vadote pakankamai talkos operiniam užmojui?*

– Pradžioje buvo nemažai abejonių, bet kaip pasikalbėjau su solistais ir choristais, tos abejonės dingo. Visi yra nusiteikę entuziastiškai dirbti. Tikiuosi, kad tas jų entuziazmas bedirbant dar padidės.

– *Ar minimoji opera – misterija bus iškilus kūrinys, kuriame ryškiai suspindės kazimierinė dvasia, kalbanti ir dabarčiai?*

– Taip dabarties ir ateities elementas, kaip minėjau, yra įvestas. Pvz. visi grįžta iš įvairių pasaulio kraštų statyti sugriautos katedros. Tai labai įspūdinga scena. Visame veikale pinasi ir Dievo, ir Lietuvos tematika. Kartais net neaišku kuris motyvas yra ryškesnis. Kazimierui Lietuva yra dvasinio pakilimo simbolis. Jis atsisako karališkos karūnos ir grįžta Lietuvon, ku-

120 MEDALIŲ LIETUVAI

Kiekvienais metais prieš olimpinius metus Sovietų Sąjungoje vyksta "spartakiada". Tai masinės sporto varžybos, kurios prasideda kiekvienos respublikos mažiausiose apygardose kolūkiuose ar įmonėse, tęsiasi per respublikų varžybas ir baigiasi baigminėmis Maskvoje ir Leningrade. Skaičiuojama, kad tas varžybas šiemet pradėjo 100 mil. žmonių, o baigminėse dalyvavo daugiau kaip 8000, iš kurių 700 buvo 50-ties kitų kraštų atstovai. Be abejo, pagrindinis tokių varžybų tikslas yra olimpiada, kuriai atrenkami geresnieji ir po to jie nuolat ruošiami.

Lietuvos atstovai buvo sutikti iškilmingai, pagerbti ir apdovanoti atžymėjimais. Jų pasirodymas buvo labai puikus: savo grupėje laimėjo antrą vietą, pralenkdami Latviją, Gruziją ir kitas tautas, o bendroje klasifikacijoje 7-tą vietą ir parsivežė 120 medalių, iš kurių 54 aukso, 19 sidabro ir 47 bronzos. Tuo tarpu tik prieš ketvertą metų buvusioje spartakiadoje buvo laimėtas 51 medalis ir vos 4 auksiniai.

Šį kartą meno gimnastė Dalia Kutkaitė viena pati laimėjo 5 aukso medalius. Tačiau jos pergalių buvo ir laukta, taip pat, kaip R. Žulpos ir A. Buzelytės (plaukimo), Ambrozienės (lengv. atletikos), J. Danilevičiūtės (stalo teniso) ar vyrų irklavimo. Netikėtai puikiai pasirodė rinkinio rinktinės – vyrai grįžo su sidabro medaliais, o moterys su bronzos. Taip pat geros vietos iškovotos jokiū, moterų lauko ritulio, dviračių lenktynių ir vyrų tinklinio varžybose. Tačiau bene didžiausias laimėjimas buvo futbolo rinktinės, kuri laimėjo pirmą vietą ir aukso medalius. Pralaimėjusi pirmas rungtynes prieš Latviją, Lietuvos rinktinė toliau įveikė Gruziją, Armėniją, baigė lygiomis su Maskva ir Baltarusija ir baigė nugalėjo Rusijos rinktinę 1:0 puikiu V. Levandausko šūviu. Kadangi visų rijoje jaučia trauką Dievop.

– *Žodžiu sakant, tai bus kūrinys, dėl kurio verta vargti ir Jums, ir solistams, ir choristams, ir praktiniam jo organizatoriui dr. J. Sungailai?*

– O taip, aš manau.

Tėviškės Žiburiai

rinktinių dalyviai turėjo būti mažiau 20 metų amžiaus, tai parodė, koks puikus Lietuvos futbolo prieauglis ir kodėl Vilniaus "Žalgiris" aukščiausioje lygoje yra tarp pačių geriausių.

Silpnokai pasirodė boksininkai ir šauliai, tarp kurių V. Turla yra pasaulio meisteris, o labiausiai apvylė krepšinis. Moterų rinktinė, turinti tokias žaidėjas kaip V. Bezeliene ir R. Šidlauskaitė, kurios šiuo metu atstovauja Sąjungos rinktinę, baigė septintoje vietoje. Dar blogiau išėjo vyrams, kurie dar taip neseniai kovojo dėl Sąjungos meisterio vardo ir čia tikėjosi mažiausiai kokio nors medalio, grįžo su 6-ta vieta. Sunku buvo patikėti ir suprasti, bet, kaip sakoma: kamuolys apskritas visiems...

V.G.

PLB-nė IR VLIKAS TARIASI

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo metu, PLB valdybos pirmininkas inž. Vytautas Kamantas ir VLIKo valdybos pirmininkas dr. Kazys Bobelis sutarė abiejų dėl Lietuvos laisvės dirbančių organizacijų veikloje siekti bendradarbiavimo ir koordinavimo.

VLIKO ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybų sudarytų komisijų nariai 1983 m. gruodžio 17 d. turėjo Čikagoje pirmą pasitarimą tų veiksmų santykiams išlyginti ir darbams suderinti.

Komisijų pasitarimai vyko tautos laisvei atgauti didelio rūpesčio dvasioje.

Pasitarimų dalyviai sutarė:

1. VLIKAS ir PLB savo tarpusavio santykius grindžia lietuviško solidarumo dvasia ir abipuse pagarba jų vykdomiesiems darbams.

2. VLIKAS ir PLB nesikiša į vienas kito organizacijų pagrindus.

3. VLIKO ir PLB pareigūnai vengia žeminti vieni kitų garbę ir autoritetą.

4. VLIKAS ir PLB Valdybos, reikalui esant, tariai Lietuvos laisvinimo klausimais ir su tuo surištos veiklos derinimu.

5. VLIKO ir PLB bendradarbiavimas ir veiklos derinimas vykdomas per jų Valdybas ar Valdybų atstovus.

6. VLIKO ir PLB Valdybų sutarimu kviečiamos veiksmų konferencijos White Plains konferencijos 1974 metų tvarka.

Komisija paliko eilę klausimų svarstyti kitam pasitarimui.

Šie susitarimai perduoti tvirtinti VLIKO ir PLB Valdyboms.

Dra. HELGA HERING

MÉDICA – GYDYTOJA
HOMENS SENHORAS CRIANÇAS
Rua Quartim Barbosa, 6 – B. do Limão
Fone: 265-7590
De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.
KALBAMA LIETUVIŠKAI

FÁBRICA DE GUARDA – CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

KELIAUJA

ANTANAS KLIUKAS, Vinco ir Praneš Kliukų sūnus, darbo reikalaus išvyko į Manaus. Antanas yra NESTLÉ bendrovės S. Paule išsiuntinėjimo centro direktorius.

ROBERTAS JABLONSKAS, žmona Marlene Žiedaitė ir sūnus Jurgutis persikėlė gyventi į Manaus. Robertas yra aviacijos puskarininkas ir instruktorius. Amazonijoje išbuvo dvejis metus.

RYMANTĖ STEPONAITYTĖ, gyvenusi kelis metus Rio de Janeiro, persikėlė gyventi į Santos pas tėvus Stasę ir Vladą Steponaičius. Rymantė dirba priekavos eksporto, yra oficiali vertėja (Tradutor Público Juramentado) ir didelė ML-vos bendradarbė: padaro daugiausia vertimų ML-vos portugališkam priedui. Mielai ML-vos bendradarbei linkime sėkmės naujame darbe ir gyvenvietėje.

Dr. VITAS KIAUŠAS iš Porto Velho persikėlė į Guajará Mirim dirbti valdiškoje ligoninėje. Ten jis įkurs kraujo banką. Labai gerą kraujo banką jis įkūrė Porto Velho šv. Juozapo valdiškoje ligoninėje.

KUN. PRANAS GAVĖNAS išvyko kelių savaitių poilsui į Campos de Jordão. Adresas yra VILA DOM BOSCO, Av. Matheus Costa Pinto s/n, 12460 CAMPOS DO JORDÃO, SP. Telefonas: 0122 - 622.096.

NAUJA AKADEMIKĖ

HELENA KAVALIŪNAITĖ, Jurgio ir Dominikos Azarevičiūtės Kavaliūnų duktė, sėkmingai baigė akademią Faculdade Paulista de Serviço Social. Gruodžio 9 dieną "Auditório Brasileiro Machado Neto" patalpose buvo diplomų įteikimas. Kaip paprastai, tai labai iškilmingas momentas. Helena buvo savo kurso oficiali kalbėtoja ir jos kalba susilaukė daug plojimų ir ovacijų. Cerimonijoje dalyvavo giminės ir daug pažįstamų. Helena pakolka dirbs kitoj profesijoje, bet nori toliau tęsti mokslus, tik dar nepasirinko mokslų šaką. Helena gražiai kalba lietuviškai ir skaito ML. Sveikiname naują akademišką ir linkime daug sėkmės moksle bei darbe.

SALĖS REMONTAS

Šv. Kazimiero parapijos salės siena jau pastatyta ir namų stogai peržiūrėti. Visa tai išėjo virš 800.000 kruzeirų. Darbai vyko inž. Jono Silicko priežiūroje. Remonto darbams aukojo Ona Gorskienė Cr. 15.000, Magdalena Buitvydienė Cr. 10.000, J. S. statybos materjolo, A.M. Cr. 100.000. Jonui Silickui ir aukotojams širdingas ačiū.

Parapijos Kunigai

**IEŠKOMI LIETUVIAI
PER BRAZILIJOS R. KRYŽIŲ**

Pateikiamas, kokį gautas, šis Brazilijos Raudonojo Kryžiaus ieškomų asmenų sąrašas:

**PESSOAS DESAPARECIDAS DE
NACIONALIDADE LITUANA**

Aldona Koialaviciute
55 anos

Filha de Ionas e Stefa

Ophelia Kuntautaite
Nascida em 1912 em Chaukena
Filha de Alexandre Kuntautaitė e
Anna Kuntautaite
Mãe de Martha Marcol

Felix Antano Tamoulatis/Tamulaitis
Nascido em 1901
Filho de Antano

Antanina Zarciniene
Nascida em 1923 em Kedainiai
Quando solteira chamava-se Antanina
Lukoseviciute

Ionas Moteiaons Zajankaduskas
80 anos

Dominikas Vingris
71 anos

Filho de Kazio - irmão de Marcelina
Kazio Vinigrite

Francisco Janiulis
59 anos

Filho de Proino e Barbara

Vinzas Mato Akoucevitchius
Sobrinho de Ona Sviriditchina

Se alguém souber do paradeiro dessas pessoas queira por gentileza ligar para 543-3211 Ramal 119, Sra Zóe, ou escrever para Cruz Vermelha Brasileira-Filial do Estado de São Paulo, Av. Moreira Guimarães, 699, CEP 04074 SP.

**GARBĖS PRENUMERATA
UŽSIMOKĖJO**

Ona GORSKIENĖ	Cr. 15.000,00
Celis MITRULIENĖ	Cr. 15.000,00
Mečys PALECKIS	Cr. 15.000,00
Antanas MACIULEVIČIUS	15.000,00
Ona ŠERMUKŠNIENĖ	Cr. 20.000,00
Juozas ŠLIKTA	Cr. 20.000,00

KVIEČIAMAS Į KANADA

Šiais - Šv. Kazimiero - metais rugsėjo 1 ir 2 dienomis Toronte, Kanadoje įvyks Pasaulio Lietuvių Katalikų Religijos Kongresas. Jo garbės globėjas yra kardinolas Emmet Carter, Toronto arkivyskupas. Šalia jo yra sudaromas Kongreso Garbės Komitetas iš laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių vyskupų ir visų laisvojo pasaulio lietuviškųjų centrinių organizacijų atstovų. Į šį Kongreso Garbės Komitetą yra pakviestas ir kun. Pranas Gavėnas, kaip Pietų Amerikos lietuvių kunigų vienybės pirmininkas, kad atstovautų Pietų Amerikos lietuviams katalikams.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Praėjusio gruodžio 29 staigiai mirė **VIKTORAS JAVAIŠAS** (Jovaišas). Buvo gimęs 1907 m. Tiflise, Rusijoje. Laikė karo su tėvais atvyko į Lietuvą, iš kur 1927 m. emigravo į Braziliją. 48 metus išdirbo Antartikoje. Paskutiniu metu gyveno Chora Menino rajone. Buvo uolus ML-vos skaitytojas ir nuoširdus lietuviškos spaudos rėmėjas.

Liūdesy liko žmona Marė ir sūnus Algirdas su marčia Zenaide ir vaikaičiais Viviane, Kare ir André.

Buvo palaidotas Chora Menino kapinėse.

7-tos dienos Mišios buvo atnašautos sausio 4 d., 19 val. N. Sra. da Consolada bažnyčioje.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML

Antanas KUČINSKAS	Cr. 5.000,00
Olga TELEIKIS	Cr. 5.000,00
Adelė VAITKEVIČIUS	Cr. 5.000,00
Casimiro Bruno TALEIKIS	Cr. 10.000,00
Veronika PUNDZEVIČIENĖ	Cr. 5.000,00
Aleksandras KERŠYS	Cr. 10.000,00
Sofia BLAŠKIENĖ	Cr. 10.000,00
Dr. Bronius SKADAS	Cr. 10.000,00
Ana PATINSKAS	Cr. 10.000,00
Liliana STREITAS	Cr. 10.000,00
Gustavo José BAJORINAS	15.000,00
Kazys SEDLICKAS	Cr. 5.000,00

Colégio São José de Vila Zelina

RUA BARÃO DO PIRAI, 423 VILA ZELINA - SÃO PAULO
CEP 03145 FONES: 274-0913 - 274-1674

SUPLETIVO E CURSOS TÉCNICOS:

ELETRÔNICA - MECÂNICA - ADMINISTRAÇÃO - CONTABILIDADE -
PUBLICIDADE E SECRETARIADO - PROCESSAMENTO DE DADOS E
MAGISTÉRIO

(Computador próprio)

TAXA ÚNICA DE MATRÍCULA: Cr\$. 6.500,00

MENSALIDADES A PARTIR DE FEVEREIRO DE 1984

MATRÍCULAS ABERTAS

MŪSŲ ŽINIOS

KUR GALIMA UŽSIMOKĖTI ML
PRENUMERATA

Kas gyvena Vila Zelinoj, arba ten lankosi, gali užsimokėti Mūsų Lietuvos prenumeratą V. Zelinos klebonijoje. Ponė Antanina Gudavičienė visiems mielai patarnaus. Už Jos paslaugą ir pagalbą ML-vai širdingai dėkojame.

Nuo šių metų pradžios ML bus paliekama taip pat V. Zelinos spaudos kioske prie Vyto baro. Ten bus galima nusipirkti mūsų savaitraštį.

Pietų Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės įgaliotinis KUN. PETRAS URBAITIS – šių Dvasinių Pašaukimų 1983-1984 metų praga –, išplatinęs abejose Amerikose ir Europoje (paštu – ir Australijoje) apie 3.000 pašaukiminės minties skirtingų leidinių, šio sausio 13 dieną laimingai grįžo Sanpaulan.

Kun. P. Urbaitis, džiaugiasi galėjęs su Dievo palaima ir gerųjų tautiečių – knygnešių talka, atlikti nelengvą jam skirtą misiją.

Jis čia matomas su Midlando, Ont., Kanados Kankinių Šventovės rektorium, Jėzuitu.

Midlande, tarp kitų pavergtų tautų paminklų, didingai stovi metalinis Lietuvos Kankiniams atminti skirtas Kryžius.

Šių 1984 metų rugsėjyje, Midlandan atvyks ir Pats Šv. Tėvas, Jonas Paulius II, šimtmetiniam minėjimui. Pramatom, kad gausūs lietuviai taip pat dalyvaus iškilmėse, atstovaudami kenčiančią, tolimą Tėvynę Lietuvą.

Popiežius besilankydamas Montrealy, aplankys ir Šv. Kazimiero parapiją, mūsų kun. Stasio Šileikos vadovaujamą.

Šio ML numerio
GARBĖS LEIDĖJA
ONA LIUTIKIENĖ

Šiai lietuviškos spaudos rėmėjai reiškiamo širdinga padėką ir geriausių linkėjimus.

Administracija

Aliança Lituana Brasileira de Beneficência e Assistência Social

Cumprindo as determinações dos Estatutos os Artigos 29 e 33, convoca os seus sócios para a Assembléa Geral Ordinária a realizar-se no dia 29 de Janeiro de 1984 às 17 horas, na séde própria à Rua Lituânia, 67, bairro da Moóca, nesta Capital, a fim de deliberarem a seguinte Ordem do Dia:

- Abertura e a leitura da Ata anterior,
- Relatório da Diretoria,
- Relatório e balancete da Tesouraria,
- Relatório e seus pareceres da Comissão Revisora,
- Vários assuntos de interesse da Aliança.

Não havendo numero legal para a reunião em primeira convocação, ficam os senhores Associados convocados desde já para se reunirem em segunda convocação às 17,30 horas no mesmo dia e local, considerando válida a reunião com qualquer número de sócios reunidos.

São Paulo, 11 de Janeiro de 1984

Secretária
Anielé Dutkus

Presidente
Alexandre Bumblis

PRANEŠIMAI

Šių metų Vasario mėn. 5 dieną tuoj po 17 val. Šventų mišių yra šaukiamas Visuotinis Metinis Šv. Juozapo Vyrų Brolijos susirinkimas. Bus padaryta 1983 metų apyskaita ir aptarti einamieji bei būsimieji reikalai ir veikla.

Antanas Rudys
Pirm-kas

Kviečiami vyrai į choro repeticijas šv. Kazimiero minėjimo progoms.

Repeticijos vyksta šv. Kazimiero parapijos salėje pirmadieniais nuo 18 iki 20 val.

Choro vadovybė

VIII EXPOSIÇÃO CULTURAL DOS IMIGRANTES

Este ano será realizada mais cedo: De 30 de março a 8 de abril de 1984.

IX OLIMPIADA DOS IMIGRANTES

Também foi antecipada – acontecerá de 9 de abril a 13 de maio de 1984. Aguardem maiores detalhes.

Comunidade Lituano-Brasileira

VIII KULTŪRINĖ IMIGRANTŲ PARODA

Šiais metais įvyks anksčiau – nuo ko-vo 30 iki balandžio 8 d.

IX IMIGRANTŲ OLIMPIADA

Taip pat įvyks anksčiau – nuo 9 birželio iki gegužės 13 d.

Vėliau bus paskelbta smulkesnių žinių.

Brazilijos Lietuvių Bendruomenė

DÊMESIO . ATENÇÃO .

“Petro Perkumo Kultūros – Labdaros Namams” skubiai reikia, (kad ir var totų) baldų raštinei ir jaunimo salei Skambinti Tel. 273-0338.

“CENTRO SOCIAL PEDRO PERKUMAS” urgentemente necessita de móveis diversos – como: mesas, cadeiras, armários, etc. para escritório e o salão dos jovens.

Para qualquer informação a respeito liguem para Tel. 273-0338.

Agradece – a Comissão

KVIETIMAS Į YPATINGĄ JAUNIMO STOVYKLĄ

PALANGOS SKAUTAI KVIĘČIA mūsų jaunimą (skautus ir norinčius pabuvoti su skautais) į Ypatingą Jaunimo Stovyklą – Litanikopje.

Stovykla prasidės šio sausio (janeiro) 25 dieną ir užsibaigs Vasario (fevereiro) 4 dieną.

Telefonuoti: 63-93-43
272-84.79